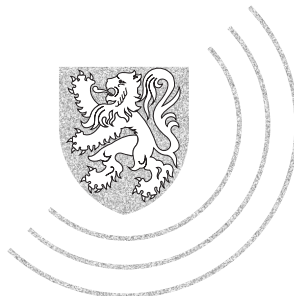

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

23 oktober 2003

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de Europees-mediterrane overeenkomst
waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen
en hun lidstaten, enerzijds, en de Arabische republiek Egypte, anderzijds, de bijlagen I tot VI,
de protocollen 1 tot 5 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 25 juni 2001**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Peter De Ridder**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, André Moreau, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

1813 (2002-2003)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government	4
I.1. Dubbel gemengd karakter van het verdrag	4
I.2. Doel en inhoud van de overeenkomst	4
I.3. Politieke en economische situatie in Egypte	4
A. Meest recente politieke gegevens	4
B. Meest recente economische gegevens	5
II. Algemene bespreking : vragen en opmerkingen van de leden	5
II.1. Tussenkomsst van de heer Patrick Hostekint	5
II.2. Tussenkomsst van de heer André Moreau	6
II.3. Tussenkomsst van de heer Miel Verrijken	7
II.4. Tussenkomsst van de heer Karim Van Overmeire	7
III. Algemene bespreking : antwoorden van de minister	7
IV. Stemmingen	7
IV.1. Artikelsgewijze stemming	7
IV.2. Stemming over het geheel	8

DAMES EN HEREN,

Op 21 oktober 2003 werd in de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden het instemmingsdecreet met de Europees-mediterrane overeenkomst met Egypte, na bespreking, bij unanimititeit aangenomen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW PATRICIA CEYSENS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID EN E-GOVERNMENT

I.1. Dubbel gemengd karakter van het verdrag

Bij de aanvang van haar uiteenzetting wijst de minister erop dat het voorliggende verdrag werd gesloten tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de republiek Egypte anderzijds. Ze preciseert dat dit gegeven ertoe geleid heeft dat de overeenkomst een 'dubbel gemengd' karakter heeft. In concreto betekent dit dat ze zowel binnen de Europese rechtsorde als binnen de Belgische rechtsorde een gemengd karakter heeft. In de Europese rechtsorde vloeit het gemengd karakter voort uit het feit dat de overeenkomst zowel betrekking heeft op exclusief communautaire aangelegenheden als op materies die nog onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen. Dit laatste impliceert dan ook dat de overeenkomst door elk van de lidstaten geratificeerd dient te worden. Ook naar Belgisch recht gaat het overigens om een gemengd verdrag. De overeenkomst bevat namelijk een aantal bepalingen die respectievelijk onder de bevoegdheid van de federale overheid (cf. hoger), van de gemeenschappen (bijvoorbeeld cultuur en onderwijs) en van de gewesten (bijvoorbeeld milieu) vallen.

I.2. Doel en inhoud van de overeenkomst

Algemeen doel van de overeenkomst is het tot stand brengen van een associatie tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de Arabische republiek Egypte anderzijds. Het sluiten van dergelijke overeenkomsten kadert in het ruimere mediterrane beleid van de Europese Unie, beleid waarvan de richtsnoeren werden vastgelegd door de Europese Raad van Essen van 9 en 10 december 1994 en de Europese Raad van Cannes van 26 en 27 juni 1995. Algemeen doel van dit specifieke Europese beleid is het geven van een nieuwe dimensie aan het partnerschap met de lan-

den in het Middellandse Zeegebied op bilateraal en regionaal niveau en bij te dragen tot de ontwikkeling van deze regio in een klimaat van vrede, veiligheid en stabiliteit.

De minister wijst er dienaangaande wel op dat Euromediterrane akkoorden met de Mashreklanden (waar Egypte toe behoort) toch enigszins verschillen van soortgelijke akkoorden met de Maghreblanden (Marokko, Tunesië en Algerije). Meer bepaald zijn de akkoorden met de Mashreklanden toch wat minder verregaand en worden, bijvoorbeeld, ook de non-discriminatiebeginselen voor werknemers er niet in opgenomen.

De overeenkomst creëert volgens de minister een algemeen kader waarbinnen de banden met Egypte verder kunnen worden aangehaald. De onderlinge betrekkingen berusten daarbij op wederkerigheid, partnerschap, gezamenlijke ontwikkeling en eerbied voor de beginselen van de democratie en de mensenrechten. Die doelstellingen komen concreet tot uiting op vier domeinen : de politieke dialoog, de industriële vrijhandel, de economische, sociale en culturele samenwerking, en een passende financiële samenwerking.

I.3. Politieke en economische situatie in Egypte

Voor een gedegen politieke en economische schets van het partnerland verwijst de minister de commissieleden gaarne naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet. In haar verdere uiteenzetting zal zij zich dan ook beperken tot het toevoegen van de meest recente gegevens en evoluties.

A. Meest recente politieke gegevens

Eind september 2003 beloofde president Hosni Moebarak op het congres van zijn regerende Nationale Democratische Partij (NDP) politieke hervormingen en meer democratie. Te dien einde kondigde hij een modernisering aan van de wet op de politieke partijen die dateert uit 1997 en die bepaalt dat de stichting van een nieuwe partij moet goedgekeurd worden door een regeringscomité. Daarnaast stelde hij ook een pact tussen de staat en de burgers voor.

De minister wijst er verder op dat inzake de mensenrechten de situatie in Egypte, vanuit democratisch opzicht, relatief gunstiger is dan in de buurlanden. Het land is met name partij bij een groot aantal internationale verdragen inzake mensenrechten. Anderzijds is de noodtoestand er echter

wel nog steeds van kracht. Daardoor kunnen mensen gearresteerd en langdurig vastgehouden worden, zonder in staat van beschuldiging gesteld te zijn. In zijn rapport 2003 maakt Amnesty International melding van het feit dat duizenden vermeende aanhangers van islamitische groeperingen gevangen gehouden worden. Gevangenen worden gefolterd en de doodstraf wordt nog steeds uitgesproken én uitgevoerd. Volledigheidshalve dient hier echter aan toegevoegd dat de Egyptische overheid eind september 2003 de vrijlating van duizend islamisten beval.

B. Meest recente economische gegevens

In economisch opzicht moet vastgesteld worden dat de Egyptische economie sinds een drietal jaar in ademnood verkeert. De economische groei, die voor de periode 1995-2000 nog 5,5% bedroeg, viel terug tot 3,7% in 2002-2003. Om de toename van de werkloosheid te stoppen, zou Egypte een groei van 6 à 7% moeten kunnen realiseren.

Op 28 januari 2003 besliste de Egyptische regering ook om af te zien van de jarenlange koppeling van het Egyptische pond aan de US-dollar en over te gaan naar een systeem van vlottende wisselkoersen. Het was daarbij de bedoeling om het vertrouwen van de zakenmiddelen in de economie te herstellen, om tegemoet te komen aan de eis van het IMF (het Internationaal Monetair Fonds) tot hervormingen én om komaf te maken met de zwarte markt waar buitenlandse deviezen aan betere tarieven konden worden verhandeld.

Er kan ook niet ontkend worden dat een aantal interne, structurele hervormingen enigszins problematisch verlopen. De overheid kiest immers al te vaak voor politieke en sociale stabiliteit, terwijl dringend belangrijke hervormingen nodig zijn zoals de liberalisering van het financiële systeem, de modernisering en de privatisering van de publieke banken, de hervorming van de instellingen en een beter onderwijs- en gezondheidssysteem.

Positief is wel dat Egypte sinds kort sterk de nadruk legt op de verbetering van de kwaliteit van zijn producten, teneinde te kunnen concurreren op de internationale markten en aldus zijn inkomsten te verhogen.

De minister wijst er daarbij op dat bij dit alles ook niet uit het oog mag worden verloren dat Egypte met zijn ruim 66 miljoen inwoners, de grootste markt van Noord-Afrika vormt. Voor de Vlaamse exporteurs biedt het land derhalve heel wat mogelijkheden en dit niet in het minst door zijn

grote markt en zijn centrale ligging als uitvalsbasis naar de rest van de Arabische wereld. Veelbelovende sectoren zijn : infrastructuur, de energiesector, IT en telecommunicatie, milieu en toerisme.

Afsluitend verzoekt de minister de commissieleden dan ook met aandrang om de Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de Arabische republiek Egypte anderzijds, te willen goedkeuren.

II. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

II.1. Tussenkomst van de heer Patrick Hostekint

De heer Patrick Hostekint constateert vooreerst dat het bij het voorliggende verdrag nog maar eens om een door de Europese Unie onderhandelde overeenkomst gaat, hetgeen de facto betekent dat het Vlaamse niveau niet bij de onderhandelingen betrokken is geweest. Ook op het niveau van het Vlaams Parlement moet men zich dienaangaande derhalve geen illusies maken. Het verdrag wordt hier enkel ter goedkeuring voorgelegd, zonder dat er sprake is van enige amenderingsmogelijkheid. Tot op zekere hoogte (en afgezien van de veeleer hypothetische mogelijkheid om de instemming met een verdrag te weigeren) kan men dan ook stellen dat de parlementaire bespreking van verdragen een hoog formeel gehalte heeft, maar voor de rest toch steeds enigszins vrijblijvend is.

Een tweede constatacie die de heer Hostekint maakt, is dat het hier om een verdrag gaat met een land dat gelegen is in een regio die niet alleen politiek heel belangrijk is, maar tegelijk ook hoogst explosief en volatiel is. In dat licht bezien is het centrale element van dit verdrag volgens de heer Hostekint dan ook niet zozeer de industriële en economische samenwerking of de vrijhandel, als wel de er eveneens in vervatte politieke dialoog. Een doorgedreven en volgehouden politieke dialoog is immers een basisvereiste om de decennia oude spanningen in het Midden-Oosten te helpen milderen.

Precies inzake die politieke dialoog verheugt de heer Hostekint zich over het feit dat de Europese Unie er inzake het Midden-Oostenconflict een duidelijk andere visie op nahoudt, of toch minstens duidelijk andere accenten legt, dan de Verenigde Staten. Deze eigen Europese benadering blijft echter wat onderbelicht in de media, die (als ze zelf al

niet Amerikaans zijn) doorgaans vrij eenzijdig focussen op de meningen van de enige resterende supermacht. Dit gebrek aan media-aandacht doet echter niets af aan de potentiële betekenis van de politieke dialoog die de Europese Unie wenst te voeren en te bewerkstelligen. We zijn het immers aan onszelf en aan de wereldvrede verplicht om elke piste die kan bijdragen tot een eerlijke en duurzame vrede in het Midden-Oosten ook daadwerkelijk uit te proberen.

De heer Hostekint wijst er verder op dat reeds eerder een soortgelijk Euromediterraan akkoord werd afgesloten met Israël. Het betreffende akkoord was trouwens politiek niet geheel oncontroversieel, hetgeen ertoe geleid heeft dat zowel de Belgische Senaat als het Vlaams Parlement de behandeling en goedkeuring ervan heel lang hebben opgeschort. Wat op zijn beurt dan weer aanleiding gaf tot flink wat protest en diplomatieke druk vanuit Israëls kringen. Toen het verdrag in kwestie (op 23 februari 2000) uiteindelijk toch werd goedgekeurd in het Vlaams Parlement¹ werd er tegelijk een – overigens eenparig aangenomen – resolutie² aan gekoppeld, waarin gepleit werd voor het op gelijke voet behandelen van Israël en de Palestijnen. Voor de heer Hostekint is het evident dat een gelijke behandeling van de beide betrokken partijen door de Europese Unie de beoogde politieke dialoog extra gewicht en geloofwaardigheid zou bezorgen. Het is hem dan ook absoluut niet duidelijk waarom er tot op heden geen soortgelijk akkoord met de Palestijnse Autoriteit werd afgesloten. De klassieke argumentatie die daartegen doorgaans wordt ingeroepen, namelijk dat de Palestijnse Autoriteit geen staat vormt in de strikte zin van het woord, lijkt hem in elk geval geen afdoende verklaring voor het uitblijven of het niet-benaarstigen van een Euromediterraan akkoord met Palestina. Hij pleit er dan ook voor dat vanuit de Vlaamse regering minstens gepoogd zou worden om een signaal in die richting te geven naar de bevoegde kringen binnen de Europese Unie.

¹ Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds, en de staat Israël anderzijds, met de bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, de protocollen 1 tot 5, en de slotakte, ondertekend in Brussel op 20 november 1995, *Parl. St. VI. Parl. 1999-2000*, nrs. 168/1-3.

² Voorstel van resolutie van mevrouw Lisette Croes en de heer Patrick Hostekint c.s. betreffende de goedkeuring van het EU-associatieverdrag met Israël, *Parl. St. VI. Parl. 1999-2000*, nrs. 190/1-2.

Verder hoeft het volgens de heer Hostekint geen betoog dat in de Palestijnse gebieden nog steeds op grote schaal armoede geleden wordt. Zonder hulp van buitenuit, redden de Palestijnen het gewoon niet. De hulp die Vlaanderen daar verstrekt mag dan nog beperkt in omvang zijn, ze is desalniettemin bijzonder nuttig én bijzonder welkom.

II.2. Tussenkost van de heer André Moreau

Zich aansluitend bij de tussenkost van de heer Patrick Hostekint, stelt de heer André Moreau vast dat de Midden-Oostenproblematiek van een extreme complexiteit is. Zowat elk onderwerp dat men probeert aan te raken, ligt immers moeilijk bij deze of gene van de betrokken partijen. Zijns inziens zal het op een scherp gevoel van timing aankomen om op het juiste moment en op de juiste wijze de juiste hoeveelheid van druk uit te oefenen op de juiste partijen en personen.

De heer Moreau onderschrijft verder ook de stelling dat de in de Palestijnse gebieden heersende armoede een ideale voedingsbodem is voor de huidige escalatie van het Palestijns-Israëlsch conflict. Het is dan ook imperatief dat er ten spoedigste alles aan gedaan zou worden om deze armoede zoveel als mogelijk te lenigen. Europa kan en moet daarin – nog meer dan op heden reeds het geval is – een voortrekkersrol spelen. Ook hem komt het voor dat het afsluiten van een Euromediterraan akkoord tussen de EU en de Palestijnse Autoriteit daarin een uiterst nuttige stap zou zijn. In afwachting daarvan moet er evidentierwijze langs alle mogelijke kanalen verder hulp geboden worden aan de Palestijnen, onder andere langs de diverse NGO-kanalen. Kanalen die Vlaanderen overigens ook reeds benut om daar hulp te verstrekken.

Een laatste opmerking van de heer Moreau betreft een ander land dat min of meer tot de behandelde regio behoort, te weten Turkije. Bijzonder aan dit land is het feit dat het al meermaals zijn intentie heeft geuit om zich kandidaat te stellen voor het volwaardig lidmaatschap van de Europese Unie. Voor de heer Moreau is het duidelijk dat daarvan geen sprake kan zijn zolang de situatie van de mensenrechten in Turkije totaal ondermaats blijft. Landen die de fundamentele rechten van de mens niet respecteren horen immers niet thuis in de Europese Unie. Hetgeen mutatis mutandis natuurlijk ook van toepassing is op andere kandidaat-landen.

II.3. Tussenkomst van de heer Miel Verrijken

De heer Miel Verrijken verklaart het niet eens te zijn met het beeld van de armlastige Palestijnen dat door de vorige sprekers werd geschetst. Dit beeld moet zijns inziens minstens enigszins genuanceerd worden. Zo behoren de in Israël tewerkgestelde Palestijnen tot de groep van de best betaalde werknemers uit de Palestijnse gebieden. Op financieel gebied is de Palestijnse tewerkstelling in Israël dan ook altijd erg belangrijk geweest voor de levensvatbaarheid van de zogenaamde bezette gebieden.

Dat Israël überhaupt bepaalde gebieden bezet is volgens de heer Verrijken overigens louter de resultante van opeenvolgende, maar telkens faliekant afgelopen, Arabische agressies tegen de staat Israël. Men kan derhalve Israël maar bezwaarlijk betichten van expansionisme aangezien het enkel zijn recht op zelfverdediging uitoefent.

Als er al armoede heerst onder de Palestijnen (hetzij onder de Palestijnse vluchtelingen in de buurlanden van Israël, hetzij onder de Palestijnen die in vluchtelingenkampen in de Palestijnse gebieden in Israël zelf leven), dan is zulks volgens de heer Miel Verrijken een situatie die wetens en willens in stand wordt gehouden door een aantal Arabische regimes, onder ander door Saudi-Arabië.

II.4. Tussenkomst van de heer Karim Van Overmeire

Inpikkend op de tussenkomsten van de vorige sprekers wenst de heer Karim Van Overmeire eerst en vooral op te merken dat de discussie zijns inziens toch wat afgedwaald is. Het voorwerp van de bespreking is immers het Euromediterraan akkoord met Egypte, en zeker niet de Midden-Oostenproblematiek in zijn globaliteit.

Van de minister had de heer Van Overmeire echter wel graag vernomen wat de precieze draagwijdte, inhoud en betekenis is van de associatie die men wenst tot stand te brengen tussen de Europese Unie en Egypte. In de context van het Europees gemeenschapsrecht is een associatie-akkoord immers lange tijd een soort eerste stap tot volwaardige toetreding geweest. En ook de federale minister van Buitenlandse Zaken, de heer Louis Michel,

heeft vorig jaar in de Kamer van Volksvertegenwoordigers nog de piste geopperd dat, na Turkije, ook wel eens staten uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika op langere termijn tot de Europese Unie zouden kunnen toetreden. Dienaangaande had hij dan ook graag vernomen of de minister op dezelfde golflengte zit als haar federale collega, dan wel of zij hieromtrent een andere mening is toegedaan ?

III. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORDEN VAN DE MINISTER

In haar antwoord bevestigt de minister desgevraagd dat het concept van de associatie-akkoorden mettertijd wel degelijk van betekenis is veranderd. De nu voorliggende associatie-overeenkomst kan derhalve inderdaad niet meer gezien worden als een eerste stap naar toetreding tot de Europese Unie. Dit temeer daar Egypte geografisch geen deel uitmaakt van het Europese continent. In het verlengde hiervan moge het dan ook duidelijk zijn dat zij in deze wel degelijk van mening verschilt met haar federale collega, de heer Louis Michel.

IV. STEMMINGEN

IV.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

IV.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met de Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Arabische republiek Egypte, anderzijds, de bijlagen I tot VI, de protocollen 1 tot 5 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 25 juni 2001, ten slotte eveneens aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

De verslaggever,

De waarnemend voorzitter,

Peter DE RIDDER   Karim VAN OVERMEIRE
